

ПОРІВНЯЛЬНА ТАБЛИЦЯ

до проекту Закону України “Про внесення змін до Кримінального процесуального кодексу України щодо підвищення ефективності боротьби з кіберзлочинністю та використання електронних доказів”(реєстр № 4004)

Зміст положення (норми) чинного законодавства	Зміст відповідного положення (норми) проекту акта	Пропозиції Телекомпалати
КРИМІНАЛЬНИЙ ПРОЦЕСУАЛЬНИЙ КОДЕКС УКРАЇНИ		
Відсутня	<p>Стаття 100². Зберігання електронних доказів та вирішення питання про спеціальну конфіскацію</p> <p>1. Оригінали або копії електронних доказів зберігаються у суді в матеріалах кримінального провадження.</p> <p>2. Електронний доказ, наданий добровільно або на підставі судового рішення, зберігається у сторони кримінального провадження, якій він наданий. Сторона кримінального провадження, якій наданий електронний доказ, зобов’язана зберігати його у стані, придатному для використання у кримінальному провадженні. Електронні докази, які отримані або вилучені слідчим, прокурором, оглядаються, фіксуються за допомогою фотографування або відеозапису та докладно описуються в протоколі огляду із залученням спеціаліста. Зберігання електронних доказів стороною обвинувачення здійснюється в порядку,</p>	

	<p>визначеному Кабінетом Міністрів України.</p> <p>3. Електронний доказ повинен зберігатися протягом усього часу кримінального провадження. За клопотанням володільця електронного доказу слідчий, прокурор, суд можуть видати копії цього електронного доказу, за необхідності – його оригінал, долучивши замість них до кримінального провадження копії, засвідчені кваліфікованим електронним підписом судді, прокурора або слідчого.</p> <p>4. У разі втрати чи знищення стороною кримінального провадження наданого їй електронного доказу вона зобов'язана відшкодувати володільцю витрати, пов'язані з втратою чи знищенням електронного доказу та виготовленням його копії.</p> <p>5. Електронні докази, надані суду, зберігаються в суді, за винятком випадків, передбачених частиною шостою цієї статті.</p> <p>6. Електронні докази, що не містять відомостей, передбачених частиною першою статті 100¹ цього Кодексу, витрати по забезпеченню спеціальних умов зберігання яких співмірні з їх вартістю:</p> <p>1) повертаються власнику (законному володільцю) або передаються йому на</p>	
--	---	--

	<p>відповідальне зберігання, якщо це можливо без шкоди для кримінального провадження;</p> <p>2) передаються за письмовою згодою власника, а в разі її відсутності – за рішенням слідчого судді, суду для реалізації, якщо це можливо без шкоди для кримінального провадження;</p> <p>3) знищуються за письмовою згодою власника, а в разі її відсутності – за рішенням слідчого судді, суду, якщо це можливо без шкоди для кримінального провадження.</p> <p>У разі необхідності може бути збережена копія електронного доказу, достатня для його експертного дослідження або інших цілей кримінального провадження.</p> <p>Електронні докази вартістю понад 200 розмірів прожиткового мінімуму для працездатних осіб, якщо це можливо без шкоди для кримінального провадження, передаються за письмовою згодою власника, а в разі її відсутності – за рішенням слідчого судді, суду Національному агентству з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів, для здійснення заходів з управління ними з метою забезпечення їх збереження або збереження їхньої економічної вартості.</p>	<p>У разі необхідності може бути збережена копія електронного доказу, достатня для його експертного дослідження або інших цілей кримінального провадження.</p>
--	---	---

	<p>7. У випадках, передбачених пунктами 2, 3 та абзацом шостим частини шостої цієї статті, слідчий за погодженням із прокурором або прокурор звертається з відповідним клопотанням до слідчого судді місцевого суду, в межах територіальної юрисдикції якого здійснюється досудове розслідування, а в кримінальних провадженнях щодо кримінальних правопорушень, віднесених до підсудності Вищого антикорупційного суду, – до слідчого судді Вищого антикорупційного суду, або до суду під час судового провадження, яке розглядається згідно із статтями 171-173 цього Кодексу. Прокурор у випадку, передбаченому абзацом шостим частини шостої цієї статті, не пізніше наступного робочого дня з моменту постановлення ухвали слідчого судді, суду надсилає копію цієї ухвали Національному агентству України з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів, із зверненням щодо прийняття активів, а також вживає невідкладних заходів щодо передачі цих активів Національному агентству України з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів.</p>	
--	---	--

	<p>8. Реалізація або знищення електронних доказів у випадках, передбачених цією статтею, здійснюється в порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України, а у випадках, якщо такі електронні докази передані Національному агентству України з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів, – відповідно до закону та прийнятих на його виконання актів законодавства.</p> <p>9. Питання про спеціальну конфіскацію та долю електронних доказів, які були надані суду, вирішується судом під час ухвалення судового рішення, яким закінчується кримінальне провадження. Такі електронні докази повинні зберігатися до набрання рішенням законної сили. У разі закриття кримінального провадження слідчим або прокурором питання про спеціальну конфіскацію та долю електронних доказів вирішується ухвалою суду на підставі відповідного клопотання, яке розглядається згідно із статтями 171-174 цього Кодексу. При цьому:</p> <p>1) віртуальні активи, які підшукані, виготовлені, пристосовані або використані як засоби чи знаряддя вчинення кримінального</p>	
--	---	--

	<p>правопорушення, конфіскуються, крім випадків, коли власник (законний володілець) не знав і не міг знати про їх незаконне використання. У такому разі зазначені віртуальні активи повертаються власнику (законному володільцю);</p> <p>2) віртуальні активи, які призначалися (використовувалися) для схиляння особи до вчинення кримінального правопорушення, фінансування та/або матеріального забезпечення кримінального правопорушення або винагороди за його вчинення, конфіскуються;</p> <p>3) віртуальні активи, що були предметом кримінального правопорушення або іншого суспільно небезпечного діяння, конфіскуються, крім тих, які повертаються власнику (законному володільцю), а якщо його не встановлено – переходять у власність держави в установленому Кабінетом Міністрів України порядку;</p> <p>4) віртуальні активи, що одержані фізичною або юридичною особою внаслідок вчинення кримінального правопорушення та/або є доходами від нього конфіскуються;</p> <p>5) віртуальні активи, а також доходи від них, засудженого за вчинення корупційного злочину, легалізації</p>	
--	---	--

	<p>(відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, його пов'язаної особи конфіскується, якщо в суді не підтверджено законність підстав набуття прав на такі віртуальні активи, а також на доходи від них.</p> <p>Пов'язаними особами засудженого є юридичні особи, які при його сприянні отримали у власність чи користування віртуальні активи, а також доходи від них.</p> <p>Якщо суд визнає відсутність законних підстав набуття прав на частину віртуальних активів, то конфіскується ця частина віртуальних активів засудженого, а у разі неможливості виділення такої частини – її вартість. У разі неможливості конфіскації віртуальних активів, законність підстав набуття прав на які не було підтверджено, на засудженого покладається обов'язок сплатити вартість таких віртуальних активів;</p> <p>б) електронні документи, що є електронними доказами, залишаються в матеріалах кримінального провадження протягом усього часу їх зберігання.</p> <p>10. Під час вирішення питання щодо спеціальної конфіскації насамперед має бути вирішене питання про повернення віртуальних активів власнику (законному володільцю) та/або про відшкодування</p>	
--	--	--

	<p>шкоди, завданої кримінальним правопорушенням. Застосування спеціальної конфіскації здійснюється тільки після доведення в судовому порядку стороною обвинувачення, що власник (законний володілець) віртуальних активів знав про їх незаконне походження та/або використання. У разі відсутності у винної особи віртуальних активів, на яке може бути звернене стягнення, крім віртуальних активів, які підлягають спеціальній конфіскації, збитки, завдані потерпілому, цивільному позивачу, відшкодовуються за рахунок коштів від реалізації конфіскованих віртуальних активів, а частина, що залишилася, переходить у власність держави.</p> <p>11. У разі якщо власник (законний володілець) віртуальних активів, зазначених у пункті 1 частини дев'ятої цієї статті, був встановлений після застосування спеціальної конфіскації та не знав і не міг знати про їх незаконне використання, він має право вимагати повернення належних йому віртуальних активів з державного бюджету, отриманих від реалізації таких віртуальних активів.</p> <p>12. Спір про належність віртуальних активів вирішується у порядку цивільного судочинства. У такому</p>	
--	--	--

	випадку віртуальні активи зберігаються до набрання рішенням суду законної сили.	
<p>Стаття 164. Ухвала про тимчасовий доступ до речей і документів</p> <p>1. В ухвалі слідчого судді, суду про тимчасовий доступ до речей і документів має бути зазначено:</p> <p>1) прізвище, ім'я та по батькові особи, якій надається право тимчасового доступу до речей і документів;</p> <p>...</p> <p>4) прізвище, ім'я та по батькові фізичної особи або найменування юридичної особи, які мають надати тимчасовий доступ до речей і документів;</p> <p>5) назва, опис, інші відомості, які дають можливість визначити речі і документи, до яких повинен бути наданий тимчасовий доступ;</p> <p>6) розпорядження надати (забезпечити) тимчасовий доступ до речей і документів зазначеній в ухвалі особі та надати їй можливість вилучити зазначені речі і оригінали або копії документів, якщо відповідне рішення було прийнято слідчим суддею, судом;</p>	<p>Стаття 164. Ухвала про тимчасовий доступ до інформації в електронній (цифровій) формі, речей і документів</p> <p>1. В ухвалі слідчого судді, суду про тимчасовий доступ до інформації в електронній (цифровій) формі, речей і документів має бути зазначено:</p> <p>1) прізвище, ім'я та по батькові особи або найменування органу досудового розслідування, прокуратури, якій (якому) надається право тимчасового доступу до інформації в електронній (цифровій) формі, речей і документів;</p> <p>...</p> <p>4) прізвище, ім'я та по батькові фізичної особи або найменування юридичної особи, які мають надати тимчасовий доступ до інформації в електронній (цифровій) формі, речей і документів;</p> <p>5) назва, опис, інші відомості, які дають можливість визначити інформацію в електронній (цифровій) формі, речі і документи, до яких повинен бути наданий тимчасовий доступ;</p> <p>6) розпорядження надати (забезпечити) тимчасовий доступ до інформації в електронній (цифровій) формі, речей і документів зазначеній в</p>	<p>Пояснення: Вказати лише найменування органу не є коректним, оскільки як потім визначити сам особу, яка відповідає за вилучення та тимчасовий доступ до інформації? А потім хто та кому її передав?</p> <p>Стаття 164. Ухвала про тимчасовий доступ до інформації в електронній (цифровій) формі, речей і документів</p> <p>1. В ухвалі слідчого судді, суду про тимчасовий доступ до інформації в електронній (цифровій) формі, речей і документів має бути зазначено:</p> <p>1) прізвище, ім'я та по батькові особи ~~або найменування органу досудового розслідування, прокуратури~~, якій ~~(якому)~~ надається право тимчасового доступу до інформації в електронній (цифровій) формі, речей і документів;</p>

<p>...</p>	<p>ухвалі особі або офіційному представнику органу досудового розслідування, прокуратури та надати їй (йому) можливість вилучити речі і документи, якщо відповідне рішення було прийнято слідчим суддею, судом;</p> <p>...</p>	
<p>Стаття 165. Виконання ухвали слідчого судді, суду про тимчасовий доступ до речей і документів</p> <p>1. Особа, яка зазначена в ухвалі слідчого судді, суду про тимчасовий доступ до речей і документів як володілець речей або документів, зобов'язана надати тимчасовий доступ до зазначених в ухвалі речей і документів особі, зазначеній у відповідній ухвалі слідчого судді, суду.</p> <p>2. Зазначена в ухвалі слідчого судді, суду особа зобов'язана пред'явити особі, яка зазначена в ухвалі як володілець речей і документів, оригінал ухвали про тимчасовий доступ до речей і документів та вручити її копію.</p>	<p>Стаття 165. Виконання ухвали слідчого судді, суду про тимчасовий доступ до інформації в електронній (цифровій) формі, речей і документів</p> <p>1. Особа, яка зазначена в ухвалі слідчого судді, суду про тимчасовий доступ до інформації в електронній (цифровій) формі, речей і документів як володілець інформації в електронній (цифровій) формі, речей, документів зобов'язана надати тимчасовий доступ до зазначених в ухвалі речей, документів або інформації в електронній (цифровій) формі особі або офіційному представнику органу досудового розслідування чи прокуратури, зазначеній (зазначеному) у відповідній ухвалі слідчого судді, суду.</p> <p>2. Зазначена (зазначений) в ухвалі слідчого судді, суду особа або офіційний представник органу досудового розслідування чи прокуратури зобов'язана (зобов'язаний) пред'явити особі, яка зазначена в ухвалі як володілець інформації в електронній</p>	<p>Пояснення: Суперечить частині третій статті 165 КПК України щодо зняття копій з електронних документів (по суті в знятті копій</p>

<p>3. Особа, яка пред'являє ухвалу про тимчасовий доступ до речей і оригіналів або копій документів, зобов'язана залишити володільцю речей і оригіналів або копій документів опис речей і оригіналів або копій документів, які були вилучені на виконання ухвали слідчого судді, суду.</p> <p>4. На вимогу володільця особою, яка пред'являє ухвалу про тимчасовий доступ до речей і документів, має бути залишено копію вилучених оригіналів документів. Копії документів, які вилучаються або оригінали яких вилучаються, виготовляються з використанням копіювальної техніки, електронних засобів володільця (за його згодою) або копіювальної техніки, електронних засобів особи, яка пред'являє ухвалу про тимчасовий доступ до речей і документів.</p>	<p>(цифровій) формі, речей і документів, оригінал ухвали про тимчасовий доступ до інформації в електронній (цифровій) формі, речей і документів та вручити її копію.</p> <p>3. Особа або офіційний представник органу досудового розслідування чи прокуратури, яка (який) пред'являє ухвалу про тимчасовий доступ до інформації в електронній (цифровій) формі зобов'язана (зобов'язаний) залишити володільцю опис інформації, яка була скопійована на виконання ухвали слідчого судді, суду.</p> <p>Якщо слідчим суддею, судом було прийнято рішення надати особі або офіційному представнику органу досудового розслідування, прокуратури можливість вилучити речі і документи, на яких міститься інформація, особа, яка пред'являє ухвалу про тимчасовий доступ до інформації в електронній (цифровій) формі, речей і документів, зобов'язана залишити володільцю інформації опис речей і оригіналів або копій документів, які були вилучені на виконання ухвали слідчого судді, суду.</p> <p>4. На вимогу володільця особою або офіційним представником, яка (який) пред'являє ухвалу про тимчасовий доступ до інформації в електронній</p>	<p>зникне необхідність).</p> <p>Крім того, у разі прийняття змін, які пропонуються у частині третій, призведе по суті того, що замість зняття копії буде надано право вилучати носії інформації</p> <p>3. Особа або офіційний представник органу досудового розслідування чи прокуратури, яка (який) пред'являє ухвалу про тимчасовий доступ до інформації в електронній (цифровій) формі зобов'язана (зобов'язаний) залишити володільцю опис інформації, яка була скопійована на виконання ухвали слідчого судді, суду.</p> <p>Якщо слідчим суддею, судом було прийнято рішення надати особі або офіційному представнику органу досудового розслідування, прокуратури <u>можливість вилучити речі і документи, на яких міститься інформація</u>, особа, яка пред'являє ухвалу про тимчасовий доступ до інформації в електронній (цифровій) формі, речей і документів, зобов'язана залишити володільцю інформації опис речей і оригіналів або копій документів, які були вилучені на виконання ухвали слідчого судді, суду</p>
--	---	--

	<p>(цифровій) формі, речей і документів, має бути залишено копію вилучених оригіналів документів. Копії документів, які вилучаються або оригінали яких вилучаються, виготовляються з використанням копіювальної техніки, електронних засобів володільця (за його згодою) або копіювальної техніки, електронних засобів особи або офіційного представника, яка (який) пред'являє ухвалу про тимчасовий доступ до інформації в електронній (цифровій) формі, речей і документів.</p>	
<p>ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ</p>		
<p>ЗАКОН УКРАЇНИ «ПРО ТЕЛЕКОМУНІКАЦІЇ»</p>		
<p>Стаття 39. Обов'язки операторів і провайдерів телекомунікацій ...</p> <p>4. Оператори телекомунікацій зобов'язані за власні кошти встановлювати на своїх телекомунікаційних мережах технічні засоби, необхідні для здійснення уповноваженими органами оперативно-розшукових заходів, і забезпечувати функціонування цих технічних засобів, а також у межах своїх повноважень сприяти проведенню оперативно-розшукових заходів та недопущенню розголошення організаційних і тактичних прийомів їх проведення. Оператори телекомунікацій зобов'язані забезпечувати захист зазначених технічних засобів від несанкціонованого</p>	<p>Стаття 39. Обов'язки операторів і провайдерів телекомунікацій ...</p> <p>4. Оператори телекомунікацій зобов'язані за власні кошти встановлювати на своїх телекомунікаційних мережах технічні засоби, необхідні для здійснення уповноваженими підрозділами оперативно-розшукових заходів, негласних слідчих (розшукових) дій та тимчасового доступу до інформації, яка знаходиться в операторів та провайдерів телекомунікацій, про зв'язок, абонента, надання телекомунікаційних послуг, у тому</p>	<p>З урахуванням того, що все більше до ВР України подається законопроектів, в яких пропонується внести зміни до частини четвертої ст.39 Закону України "Про телекомунікації" і зобов'язати операторів телекомунікацій <u>за власні кошти</u> встановлювати на своїх мережах технічні засоби, необхідні для здійснення вже не тільки оперативно-розшукових, а й негласних слідчих (розшукових) дій, необхідно чітко розділити повноваження операторів та уповноважених органів щодо:</p> <ul style="list-style-type: none"> - придбання технічних засобів; - встановлення технічних засобів. <p>В зв'язку з цим пропонується в новій редакції частини 4 ст.39 зазначити, що оператори телекомунікацій забезпечують можливість підключення (встановлення) технічних засобів уповноважених органів. Ці органи</p>

<p>доступу.</p> <p>...</p>	<p>числі отримання послуг, їх тривалості, змісту, маршрутів передавання тощо, і забезпечувати функціонування цих технічних засобів, а також у межах своїх повноважень сприяти проведенню оперативно-розшукових заходів, негласних слідчих (розшукових) дій та тимчасового доступу до інформації, яка знаходиться в операторів та провайдерів телекомунікацій, про зв'язок, абонента, надання телекомунікаційних послуг, у тому числі отримання послуг, їх тривалості, змісту, маршрутів передавання тощо, а також недопущенню розголошення організаційних і тактичних прийомів їх проведення. Оператори телекомунікацій зобов'язані забезпечувати захист зазначених технічних засобів від несанкціонованого доступу.</p> <p>...</p>	<p>самостійно обирають та здійснюють придбання таких технічних засобів, виходячи із своїх повноважень та поставлених перед ними завдань, що забезпечить запобігання виконання функцій держави за рахунок господарюючих суб'єктів, що може бути трактовано як порушення приватної власності, втручання держави у приватну власність.</p> <p>Так у ст. 1 Першого протоколу до Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод. Рим, 4.XI.1950. зазначено:</p> <p>«Держава повинна здійснити дійсну компенсацію вартості майна, якого вона позбавляє, а така експропріація повинна здійснюватися виключно у суспільних інтересах; дійсні та реальні обмеження, встановлені Державою щодо реалізації права власності, можуть бути de facto визнані порушенням ст. 1 Першого протоколу до Конвенції.»</p> <p>Так, у справі Рисовський проти України (Rysovskyy v. Ukraine), заява №29979/04, §71, рішення від 20.10.2011 р.), суд вказав, що позбавлення майна без компенсації його реальної вартості є порушенням такого балансу та покладає надмірний тягар на заявника.</p> <p>Норми Конвенції про захист права власності поширюються і на юридичних осіб.</p> <p>Відповідно до ст. 34 Конвенції, ЄСПЛ «може приймати заяви від будь-якої особи, неурядової організації або групи осіб», а ст. 1 Протоколу № 1 до Конвенції [6] говорить про захист власності «фізичних та юридичних осіб»</p> <p>Також пропонується визначити порядок зняття інформації з транспортних телекомунікаційних мереж</p>
----------------------------	--	--

		<p>операторів телекомунікацій окремим(ми) нормативно-правовим(ми) актом(ми).</p> <p>У зв'язку з вищевикладеним просимо ч 4 ст 39 викласти у такій редакції:</p> <p>«4. Оператори телекомунікацій зобов'язані забезпечити можливість підключення до своїх телекомунікаційних мереж технічних засобів, необхідних для здійснення уповноваженими органами оперативно-розшукових заходів, негласних слідчих (розшукових) дій, і забезпечувати функціонування цих технічних засобів, а також у межах своїх повноважень сприяти проведенню оперативно-розшукових заходів та негласних слідчих (розшукових) дій та недопущенню розголошення організаційних і тактичних прийомів їх проведення. Оператори телекомунікацій зобов'язані забезпечувати захист зазначених технічних засобів від несанкціонованого доступу.</p> <p>Зняття інформації з транспортних телекомунікаційних мереж операторів телекомунікацій забезпечується єдиною системою технічних засобів, що використовується усіма уповноваженими на таке зняття органами, на умовах автономного доступу до інформації у порядку, визначеному законодавством.»</p>
--	--	--